TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2004. gada 14. septembrī *

Lieta C-19/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Landgericht München I* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2002. gada 17. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2003. gada 20. janvārī, tiesvedībā

Verbraucher-Zentrale Hamburg eV

pret

O2 (Germany) GmbH & Co. OHG.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātas priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*], K. Gulmans [*C. Gulmann*], Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*] (referents) un H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], tiesneši R. Šintgens [*R. Schintgen*], F. Makena [*F. Macken*], N. Kolnerika [*N. Colneric*] un S. fon Bārs [*S. von Bahr*],

* Tiesvedības valoda – vācu.

ģenerāladvokāts M. Pojarešs Maduru [*M. Poiares Maduro*],
sekretāre M. Muhika Arsamendi [*M. Múgica Arzamendi*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 13. janvārī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *O2* (Germany) *GmbH & Co. OHG* vārdā — P. Neivalds [*P. Neuwald*], Rechtsanwalt,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — U. Velkers [*U. Wölker*] un P. Ālto [*P. Aalto*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 25. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1997. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 1103/97 par dažiem noteikumiem attiecībā uz euro ieviešanu (OV L 162, 1. lpp.).

2 Šis lūgums radies saistībā ar prāvu starp *Verbraucher-Zentrale Hamburg eV* (turpmāk tekstā — "*Verbraucher-Zentrale*") un *O2* (Germany) *GmbH & Co. OHG* (turpmāk tekstā — "*O2*") saistībā ar apstākļiem, kādos pēdējā līgumā esošo telefonsarunu minūtes cenu, kas līdz tam bija izteikta vācu markās, konvertēja euro un to noapaļoja.

Atbilstošās Kopienu tiesību normas

3 Saskaņā ar Regulas Nr. 1103/97 3. pantu:

"Euro ieviešana nemaina tiesisko instrumentu noteikumus, neatbrīvo no attiecīgo tiesisko instrumentu izpildes un neattaisno to neizpildi, kā arī nedod kādai no pusēm tiesības vienpusēji grozīt vai izbeigt šādu instrumentu. Šis noteikums neattiecas uz to, par ko puses varētu būt savstarpēji vienojušās."

4 Tās pašas regulas 4. pants nosaka:

"1. Maiņas kursu apstiprina kā vienu euro, kas izteikts ar katras iesaistītās dalībvalsts valūtu. Kursus apstiprina ar sešiem nozīmīgiem cipariem.

2. Maiņas kursus nenoapaļo un nesaīsina, veicot konvertēšanu.

3. Maiņas kursus izmanto abpusējai konvertēšanai euro vienības un valsts valūtas vienību starpā. Neizmanto apgrieztās likmes, ko atvasina no maiņas kursiem.

4. Naudas summas, kas ir jākonvertē no vienas valsts valūtas citā, vispirms konvertē naudas vienībās, kas izteiktas euro vienībās, šo summu noapaļo, atstājot ne mazāk kā trīs skaitļus aiz komata, bet pēc tam konvertē citas valsts valūtas vienībās. Nedrīkst izmantot citas aprēķinu metodes, ja vien tās nedod tādus pašus rezultātus."

5 Minētās regulas 5. pants paredz:

"Naudas summas, kas jāmaksā vai par kurām jāatskaitās, veicot noapaļošanu pēc konvertēšanas euro vienībās saskaņā ar 4. pantu, noapaļo uz augšu vai leju līdz tuvākajam centam. Naudas summas, kas jāmaksā vai par kurām jāatskaitās, kas ir konvertētas kādas valsts valūtā, noapaļo uz augšu vai uz leju līdz tuvākajai apakšvienībai vai, ja nav apakšvienības, līdz tuvākajai vienībai, vai saskaņā ar valsts likumiem vai praksi līdz tuvākajam skaitlim, kurš dalās bez atlikuma, vai valsts valūtas vienības apakšvienības vai vienības daļskaitlim. Ja maiņas kursa piemērošanas rezultātā skaitlis dalās tieši uz pusēm, to noapaļo uz augšu."

6 Padomes 1998. gada 3. maija Regulas (EK) Nr. 974/98 par euro ieviešanu (OV L 139, 1. lpp.) 14. pantā noteikts:

"Ja tādos tiesiskos instrumentos, kas pastāv pārejas perioda beigās, ir atsauces uz valstu valūtas vienībām, tad šīs atsauces uzskatāmas par atsaucēm uz euro vienību, ņemot vērā atbilstīgo valūtas maiņas kursu. Piemēro Regulā (EK) Nr. 1103/97 ietvertos noteikumus par summu noapaļošanu."

7 Atbilstoši Regulas Nr. 947/98 13. pantam iepriekš minēto 14. pantu piemēro "pēc pārejas perioda beigām", kas ir definēts šīs regulas 1. pantā: "pārejas periods ir laikposms, kas sākas 1999. gada 1. janvārī un beidzas 2001. gada 31. decembrī".

8 Pamatojoties uz Padomes 1998. gada 31. decembra Regulas (EK) Nr. 2866/98 par maiņas kursu dalībvalstu, kur ieviests euro, valūtu un euro starpā (OV L 359, 1. lpp.) 1. pantu, maiņas kurss starp euro un Vācijas marku neatsaucami ir noteikts kā 1 euro pret 1,95583 markām.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

9 *O2*, līdz 2002. gada aprīlim saukta *VIAG Interkom GmbH & Co*, ir dibināta Minhenē (Vācija). Tā izmanto mobilo sakaru tīklu. Tās līgumos par mobilo sakaru pakalpojumiem noteikts, ka tarifi balstās uz vienu sarunas minūti, kas var mainīties atbilstoši klienta izvēlētajam tarifa piedāvājumam, un ka maksu par notikušo sarunu aprēķina pēc desmitās sekundes, kad saruna sākusies.

10 Pirms euro ieviešanas vienas minūtes tarifi par dažādiem *O2* piedāvājumiem bija noteikti vācu marķās ar diviem cipariem aiz komata, piemēram, DEM 0,05 saskaņā ar vienu no tarifiem (*Genion Home* tarifs, ko piemēro sarunām pēc plkst. 21.00, zvanot uz fiksēto tālruni). Vienas vienības maksa atbilstoši šim tarifam bija DEM 0,00833, un maksa par 10 minūšu sarunu bija DEM 0,5.

11 2001. gada vasarā *O2* līgumos minētās summas DEM konvertēja uz euro. Piemērojot maiņas likmi DEM 1,95583 par vienu euro, kas noteikta Regulas Nr. 2866/98 1. pantā, minūtes cena atbilstoši augstāk minētajam tarifam, kas bija euro 0,02556, ja paturētu tikai piecus ciparus aiz komata — tika noapaļota līdz tuvākajam centam, tas ir, uz augšu, tā rezultātā nosakot tarifu euro 0,03.

12 Konstatējot, ka maiņas kursi bija iemesls cenu kāpumam zvaniem, piemērojot šo tarifu, kur desmit minūšu sarunas cena, pastāvot euro 0,3 tarifam, būtu DEM 0,59, nevis DEM 0,5, kā pirms tam, *Verbraucher-Zentrale* (iestāde, kas uzrauga, vai netiek izdarīti likumpārkāpumi patērētāju tiesību aizsardzības jomā) uzskatīja, ka *O2* ir pārkāpusi līgumu nepārtrauktības principu un maksimālas precizitātes ievērošanas konvertēšanā principu, kas noteikti Regulās Nr. 1103/97 un Nr. 2866/98.

13 Ar 2002. gada 20. februāra prasības pieteikumu tā cēla prasību *Landgericht*, uzsverot, ka *O2* līgumos norādītā minūtes cena nav naudas summa, kas jāmaksā vai par kuru jāatskaitās Regulas Nr. 1103/97 5. panta izpratnē. Atbilstoši tās teiktajam, šī cena ir tikai starpposma summa, kas nav pakļauta noapaļošanas procedūrai. Šo cenu konvertēšana un noapaļošana negatīvi ietekmē patērētājus, lai gan tieši Regulas Nr. 1103/97 mērķis ir tos aizsargāt.

14 *O2* turpretī iebilda, ka minūtes cena vienlaikus ir noteicošais kritērijs salīdzinājumā ar citiem mobilo sakaru operatoriem, un, kā visas cenas, to Regulas Nr. 1103/97 5. panta izpratnē maksā patērētājs, kā arī, ka tā ir naudas summa, par kuru jāatskaitās šī paša panta izpratnē. Minūtes cenas, kur būtu vairāk ciparu aiz komata, norāde būtu pretrunā ar principiem par cenu skaidrību un patiesumu, kas noteikts valsts tiesību aktos par cenu norādi. *O2* papildus norādīja, ka sarunas minūtes cena atbilstoši citiem tarifiem, nevis tam, ko kā piemēru min *Verbraucher-Zentrale*, ir samazināta, pamatojoties uz konvertēšanas un noapaļošanas darījumiem, un ka *O2* klienti kopumā nav cietuši no nosacījumiem, kādos šī sabiedrība ir īstenojusi euro ieviešanu.

15 *Landgericht* uzskatīja, ka patērētāju aizsardzība ir ar Regulu Nr. 1103/97 nospraustais mērķis. Tā atzīmēja, ka, konvertējot euro un noapaļojot šīs minūtes cenas, *O2* nav saistīta ar valsts tiesību aktiem par cenu norādi un ka norāde markās ir bijusi atbilstoša šo valsts tiesību aktu prasībām. Tā norādīja, ka Regulas Nr. 1103/97 5. panta pārkāpums ir atzīstams tikai tad, ja līgumā minētās minūtes cena nav atzīstama par naudas summu, kas jāmaksā vai par kuru jāatskaitās šī noteikuma izpratnē, un ja no minētās regulas izriet, ka citas naudas summas nekā minētā, kuras jāmaksā vai par tām ir jāatskaitās, nav noapaļojamas.

16 *Landgericht*, pieturoties pie Regulas Nr. 1103/97 5. panta redakcijas, uzskatīja, ka vienas minūtes cena ir tikai aprēķina pamats un nav ne naudas summa, kas jāmaksā klientam, ne arī tāda summa, par kuru *O2* ir jāatskaitās. Tā pieņēma, ka ar šo konvertēšanas un noapaļošanas darījumu *O2* ir atkāpusies no savām līgumiskajām saistībām sniegt mobilos pakalpojumus par noteiktu cenu minūtē, lai gan Regulas Nr. 1103/97 3. pants paredz, ka euro ieviešana un ar to saistītās nepieciešamās konvertēšanas nav attaisnojamas ar juridisko saistību neievērošanu. Tajā pat laikā tā atzīmēja, ka vienas minūtes cena patērētajiem faktiski ir noteicošais kritērijs salīdzinājuma veikšanai un euro ieviešanas kontekstā nav izdevīgi turpināt norādīt cenu valsts valūtā vai ar nenoteiktu skaitu ciparu aiz komata.

17 Pieņemot, ka radusies pretruna starp Regulas Nr. 1103/97 gramatisko un teleoloģisko interpretāciju, *Landgericht München* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmais teikums ir interpretējams tādējādi, ka, pastāvot līgumiskām attiecībām privātajās tiesībās, rēķina gala summa vai atsevišķa rēķinā norādīta summa ir vienīgās, kuras var vai ir jānoapaļo, vai arī līgumā noteiktā vienības/tarifa cena (šajā gadījumā minūtes cena) ir tāda, kas jāmaksā vai par kuru jāatskaitās minētā noteikuma izpratnē? Vai svarīgi ir izspriest jautājumu par to, vai tarifs ir naudas summa, kas jāmaksā vai par kuru ir jāatskaitās Regulas Nr. 1103/97 5. panta izpratnē, kur šis tarifs ir balstīts uz vairākiem kritērijiem (šajā gadījumā — sešiem), par pamatu ņemot vienību (šajā gadījumā desmit sekunžu notecējumu), aprēķinot rēķina galējo summu, vai arī kur tarifs, no patērētāja viedokļa raugoties, ir noteicošais kritērijs?

2) Vai Regula Nr. 1103/97 (jo īpaši 5. pants) ir interpretējama tādējādi, ka tajā ietverts izsmeļošs noregulējums, pamatojoties uz kuru citas naudas summas (ja tādām būtu jābūt) nekā šīs, kuras ir jāmaksā un par kurām ir jāatskaitās, nevar noapaļot 5. pantā minētajā veidā un tās būtu jāturpina norādīt iepriekšējā valsts valūtā vai arī tās būtu jānorāda ar konvertēšanas rezultātā panākto precizitāti?"

Par pirmo jautājumu

18 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības jautā, vai tarifs, proti, minūtes cena, ko *O2* piemēro saviem klientiem par telefona sakariem, ir naudas summa, ko jāmaksā vai par kuru jāatskaitās Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmā teikuma

izpratnē, vai arī tikai galējā rēķinā patērētājam norādītā summa veido šādu naudas summu.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

19 *O2* atzīmē, ka pareizi piemērojusi Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmajā teikumā minēto noapaļošanu un kopumā klientus nav ietekmējusi tās izvēle, un ka euro ieviešana atbilstoši tās piedāvātajām dažādajām minūtes cenām izpaužas gan kā tarifu kāpums, gan arī kā kritums.

20 *O2* uzskata, ka pamata prāva attiecas vienīgi uz iespēju konvertēt uz euro un noapaļot minūtes cenu, nevis uz šo cenu noapaļošanas noteikumiem pēc konvertēšanas. Tātad svarīga ir Regulas Nr. 1103/97 4. panta par konvertēšanas un noapaļošanas iespējām interpretācija, savukārt šīs regulas 5. panta pirmais teikums paredz tikai naudas summu noapaļošanas noteikumus.

21 *O2* uzsver, ka tā ir rīkojusies atbilstoši Regulas Nr. 1103/97 4. panta 2. un 3. punktam. Tā konvertēšanas laikā nav ne noapaļojusi, ne arī saīsinājusi maiņas kursus un ir piemērojusi noteikto kursu vācu marku maiņai uz eiro. Kas attiecas uz tās pašas regulas 4. panta 4. punktu, tad tas šajā gadījumā nav piemērojams tādā nozīmē, ka neviena naudas summa nav tikusi konvertēta no vienas valsts valūtas citā.

22 Ne šie panti, ne arī citas Kopienu tiesību normas neierobežo Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmajā teikumā minēto noapaļošanas noteikumu attiecībā uz patērētājam aprēķināto gala summu. Jo īpaši minētās regulas 4. pants nesatur nevienu noteikumu, ar ko aizliedz tādas summas konvertēšanu un noapaļošanu kā minūtes cena, kas kā ar patērētāju saskaņotā noteicošā summa kalpo par vienību zvanu cenas aprēķinam. Turklāt Komisija ir atzinusi, ka divas konvertēšanas metodes — pirmā attiecas uz ikvienas starpsummas konvertēšanu, bet otrā — tikai uz gala summas konvertēšanu, abas ir saderīgas ar Regulās par euro minētajiem noapaļošanas noteikumiem.

23 Visbeidzot *O2* atzīmē, ka minūtes cena ir naudas summa, kas jāmaksā un par ko notikusi vienošanās ar patērētāju un kas tādējādi atbilst "naudas summai, kas jāmaksā" Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmā teikuma izpratnē, kurai piemērojams noteikums par noapaļošanu. Šajā gadījumā šī cena, kas ir pamatā zvanu cenas aprēķinam, ir jāvērtē kā "naudas summa, par kuru ir jāatskaitās", šī paša noteikuma izpratnē. Izvērtējot prejudiciālo jautājumu, nav nozīmes uzzināt to, vai tarifs kā minūtes cena ir balstīts uz vairākiem kritērijiem, par pamatu ņemot vienību, aprēķinot rēķina galējo summu, vai arī tarifs, no patērētāja viedokļa raugoties, ir noteicošais kritērijs.

24 Komisija uzskata, ka Regulā Nr. 1103/97 nav dota naudas summu, "kuras jāmaksā vai par kurām jāatskaitās," definīcija. No šī normatīvā akta vienpadsmitā apsvēruma, atbilstoši kuram euro ieviešana "prasa" noapaļot naudas summas, izriet, ka noteikumiem par noapaļošanu ir jāsatur nepieciešamie elementi euro ieviešanai.

25 Vismazākajai euro apakšvienībai esot centam, visas summas, kurām praktisku iemeslu dēļ ir aizliegts piemērot vēl mazāku apakšvienību nekā šī, ir jāuztver kā summas, kas jāmaksā vai par kurām ir jāatskaitās, un attiecīgi ir jānoapaļo līdz tuvākajam centam. Tas attiecas, piemēram, uz parādiem vai minētajām summām kontu izrakstos vai bilancēs.

26 Turpretī summas, kas kalpo tikai tādu summu kā minūtes cena pamata lietā aprēķināšanai, kurām augstāka precizitātes pakāpe nerada nekādas praktiskas problēmas un kuras būtu jāuztver kā starpsummas, nebūtu jānoapaļo Regulas Nr. 1103/97 5. pantā minētajos apstākļos. Faktam, ka minūtes cena patērētājam ir noteicošais kritērijs salīdzinājumam šajā analīzē, nav nekādas nozīmes. Turklāt zināmi ar *O2* konkurējoši operatori savas cenas, konvertējot uz euro, ir noapaļojuši līdz četriem cipariem, nevis līdz tuvākajam centam.

27 Tādējādi Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmais teikums ir interpretējams tādējādi, ka tas neattiecas uz tādām summām kā *O2* līgumos esošā minūtes cena.

Tiesas atbilde

28 Regulā Nr. 1103/97 nav dota definīcija tās 5. panta pirmajā teikumā esošajam jēdzienam "summas, kas jāmaksā vai par kurām jāatskaitās".

29 Ja šī noteikuma redakcija skaidri nozīmē to, ka, no vienas puses, šajā jēdzienā ir ietvertas summas, ko maksā patērētājs, tas ir, visi parādi, un, no otras puses, grāmatvedības dokumentos vai kontu izrakstos minētās summas, tas neļauj uzreiz noteikt, vai minētais jēdziens sevī ietver arī tādas naudas summas kā minūtes cena, ko piemēro *O2*, kas kalpo par pamatu cenas aprēķināšanai, ko maksā patērētājs.

30 Nepastāvot citām norādēm, kas izrietētu no Regulas Nr. 1103/97 redakcijas, ir jāpiekrīt iepriekš minētā jēgai.

31 No Regulas apsvērumu un šo noteikumu kopuma izriet, ka šīs regulas mērķis ir nodrošināt to, ka vienotas valūtas ieviešana norisinās, neskarot jau pastāvošas saistības, ko uzņēmušies pilsoņi un uzņēmumi. Šajā kontekstā tās ceturtais apsvērums noteic, ka "[..] šī juridiskā noteiktība pašā sākumā ļaus pilsoņiem un uzņēmējsabiedrībām turpināt darbu ar labiem nosacījumiem". Pamatojoties uz tās septīto apsvērumu, "[..] ir vispārpieņemts tiesību princips, ka līgumu un citu tiesisku instrumentu nepārtrauktību neietekmē jaunas valūtas ieviešana". Tajā pašā apsvērumā precizēts, ka Regulas Nr. 1103/97 noteikumu par līgumu nepārtrauktību mērķis ir "sniegt juridisku noteiktību un atklātumu uzņēmējiem, jo īpaši patērētājiem [..]". Regulas Nr. 1103/97 3. panta pirmais teikums noteic, ka "euro ieviešana nemaina tiesisko instrumentu noteikumus, neatbrīvo no attiecīgo tiesisko instrumentu izpildes un neattaisno to neizpildi, kā arī nedod kādai no pusēm tiesības vienpusēji grozīt vai izbeigt šādu instrumentu".

32 Šis mērķis par euro ieviešanas neitralitāti attiecas arī uz noteikumiem par konvertēšanas darījumu radīšanu. Faktiski ar šiem darījumiem, meklējot plašāku neitralitāti kā patērētājiem, tā arī uzņēmumiem, kā tas norādīts minētās regulas divpadsmitajā apsvērumā, tiek pieņemts, ka būtu jāsasniedz "augsta precizitāte konvertēšanas operācijās". Regulas Nr. 1103/97 4. panta 1. punkts arī paredz, ka maiņas kursus "apstiprina ar sešiem nozīmīgiem cipariem". Tā paša panta 2. punktā precizēts tas, ka "maiņas kursus nenoapaļo un nesaīsina, veicot konvertēšanu," un 3. punktā — ka "[ne]izmanto apgrieztās likmes, ko atvasina no maiņas kursiem"; šī pēdējā nosacījuma mērķis atbilstoši Regulas desmitajam apsvērumam ir izvairīties no "būtiskām neprecizitātēm, īpaši, ja konvertē lielas summas".

33 Sekojot šim pašam mērķim par euro ieviešanas neitralitāti, Regulas Nr. 11034/97 vienpadsmitajā apsvērumā paredzēts, ka naudas summu noapaļošanas noteikumi "neietekmē noapaļošanas praksi, konvencijas vai valsts noteikumus, kas nosaka augstāku precizitātes pakāpi starpposma aprēķinos".

34 No Regulas Nr. 1103/97 mērķu analīzes un jo īpaši no atsauces vienpadsmitajā apsvērumā uz valsts noteikumiem naudas summu noapaļošanas jomā izriet, ka šajā regulā paredzēti tikai minimālie noteikumi par noteiktu summu noapaļošanu un tā valsts iestāžu ziņā atstāj saglabāt vai pieņemt noteikumus, kas labāk ļauj sasniegt mērķi par vienotas valūtas ieviešanas neitralitāti. Pati šī vienpadsmitā apsvēruma redakcija norāda uz to, ka Regulas Nr. 1103/97 ietverto naudas summu noapaļošanas noteikumu mērķis nav izsmeļošā veidā aptvert šo summu starpposma aprēķinus.

35 Taču, interpretējot tādā nozīmē, ka tā attiecas uz visām naudas summām, ieskaitot tādas, kas nav jāmaksā, ne arī jāieraksta grāmatvedības dokumentos, Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmais teikums būtu pakārtots noapaļošanas noteikumam, kas jebkurā gadījumā neatbilst precizitātes pakāpei, ko paredz euro ieviešanas neitralitātes mērķis, un tādējādi apdraudētu valsts līmenī pastāvošos precīzākos noteikumus.

36 Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmais teikums nebūtu tulkojams plaši. Tas, kā to pamatoti atzīmē Komisija, var attiekties tikai uz šī sprieduma 29. punktā minētajām naudas summām, kurām praktisku iemeslu dēļ, esot komerciāla rakstura, pastāvot grāmatvedībā vai finansēs, ir ne tikai attaisnojama, bet pat nosakāma noapaļošana līdz tuvākajam centam.

37 Faktiski, vismazākajai apakšvienībai esot centam, cena, ko maksā patērētājs, jo viņš šo cenu nosaka skaidrā naudā, ir noformējama tikai, to noapaļojot līdz tuvākajam centam. Tāpat, ja rēķinos cena ir noapaļota līdz tuvākajam centam, šiem rēķiniem atbilstošajos grāmatvedības dokumentos un kontu izrakstos tai jābūt norādītai ar identisku precizitātes pakāpi.

38 Protams, tādu elektronisko norēķinu kā kartes vai banku pārskaitījumi attīstība varētu pieļaut vēl sīkākas apakšvienības piemērošanu. Tomēr acīmredzami praktiski iemesli izslēdz to, ka šādas prasības, ko nekādā gadījumā nevar ievērot norēķinos ar skaidru naudu, varētu piemērot attiecībā uz pilsoņiem un uzņēmumiem.

39 Apzinoties neizbēgamas, ar naudas summu noapaļošanu līdz tuvākajam centam saistītas neprecizitātes, Kopienas likumdevējs ir norobežojies, paredzot, ka šī prakse ir piemērojama naudas summām, kas jāmaksā vai kas ierakstītas grāmatvedības dokumentos, un Regulas Nr. 1103/97 5. panta pēdējā teikumā precizējot, "[ja] maiņas kursa piemērošanas rezultātā skaitlis dalās tieši uz pusēm, to noapaļo uz augšu".

40 Kas attiecas uz tādu tarifu kā minūtes cena pamata lietā, tad nav neviena iemesla jebkurā gadījumā to noapaļot līdz diviem cipariem aiz komata. Tarifs par vienu preču vai pakalpojumu vienību uzmanīgi ir jānorāda ar paaugstinātu precizitātes pakāpi, kā arī apliecinot daudzu uzņēmēju praksi. Vēl jo vairāk, šāda summa netiek ietverta rēķinā un patērētājs to nemaksā, un kā tāda tā nav ierakstīta nevienā grāmatvedības dokumentā vai konta izrakstā. Šādos apstākļos tā nav naudas summa, kas jāmaksā vai par kuru ir jāatskaitās Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmā teikuma izpratnē. Tādējādi tā jebkurā gadījumā nav noapaļojama līdz tuvākajam centam.

41 Faktam, ka tarifs ir patērētājam piedāvāto preču un pakalpojumu cenu noteicošais elements, nav nekādas nozīmes šī secinājuma sakarā. Faktiski tarifa ar ierobežotu precizitātes pakāpi līdz diviem cipariem obligāta norāde nav labākais veids, kā patērētājam nodrošināt pilnīgu informāciju.

42 Tāpat apstāklis, ka šis tarifs balstās uz vairākiem kritērijiem (sešiem), par pamatu ņemot vienību (desmit sekunžu notecējumu), aprēķinot rēķina galējo summu, neietekmē atbildi uz prejudiciālo jautājumu. Ja šis tarifs nav summa, ko patērētājs faktiski maksā, tas nav arī naudas summa, kas jāmaksā vai par kuru ir jāatskaitās Regulas Nr. 1103/97 izpratnē, lai kāda arī būtu tā struktūra vai aprēķina metode.

43 Uz pirmo jautājumu tādējādi ir jāatbild, ka tāds tarifs kā pamata prāvā esošā minūtes cena nav naudas summa, kas jāmaksā vai par kuru ir jāatskaitās Regulas 5. panta pirmā teikuma izpratnē, un tādējādi jebkurā gadījumā nav noapaļojams līdz tuvākajam centam. Faktam, ka tarifs balstās uz vairākiem kritērijiem, par pamatu ņemot vienību, aprēķinot rēķina galējo summu, vai ka minētais tarifs patērētājam ir preču un pakalpojumu cenu noteicošais elements, nav nozīmes saistībā ar šo novērtējumu.

Par otro jautājumu

44 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības jautā, vai Regula Nr. 1103/97, jo īpaši 5. panta pirmais teikums, ir interpretējams tādējādi, ka tas iestājas pret to, ka citas naudas summas nekā tās, kuras jāmaksā vai par kurām ir jāatskaitās, ir noapaļojamas līdz tuvākajam centam.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

45 *O2* atzīmē, ka visas naudas summas, kas jāmaksā vai par kurām ir jāatskaitās, var būt konvertēšanas darījumu, kā arī tā rezultātā notiekošās noapaļošanas atbilstoši Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmajā teikumā minētajiem noteikumiem priekšmets. Ja naudas summas nav maksājamas vai nav tādas, par kurām būtu jāatskaitās, tās būtu pakārtotas Regulā minētajiem noapaļošanas noteikumiem un arī turpmāk būtu jāizsaka iepriekšējā valsts valūtā vai ar precīzu konvertēšanas rezultāta norādi, kas būtu nesaderīgi ar euro ātras ieviešanas mērķi.

46 *O2*, pirmkārt, uzsver, ka, pieņemot to, ka minūtes cena nav vērtējama kā summa, kas jāmaksā vai par kuru jāatskaitās Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmā teikuma izpratnē, šis noteikums ir interpretējams tādējādi, ka tas neiestājas pret to, ka citas summas — tādas kā pamata prāvā minēto minūtes tarifu — varētu noapaļot līdz tuvākajam centam.

47 Komisija uzskata, ka tādēļ, ka minētajā noteikumā nav minētas citas naudas summas, nevar izsecināt, ka pastāv formāls aizliegums noapaļot citas summas, aizliegums, kas prasa skaidru atsauci, pat ja Regula nebalstās uz principu, atbilstoši kuram konvertēšanai jānotiek ar maksimāli iespējamu precizitāti. Tātad 5. pants attiecas tikai uz tajā minētajām summām, nosakot minimālo precizitātes pakāpi un neskarot to, ko cenšas sasniegt ar valsts tiesību palīdzību attiecībā uz citām summām, nosakot augstāku precizitātes pakāpi, proti, sākot no starpposma aprēķiniem.

Tiesas atbilde

48 Kā tas izriet no atbildes uz pirmo jautājumu, Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmajā teikumā noteiktais noapaļošanas noteikums ir piemērojams tikai uz tajā minētajām summām. Kas attiecas uz citiem šīs regulas noteikumiem, tie neparedz nevienu noapaļošanas noteikumu citām naudas summām — tādām kā preču un pakalpojumu vienības tarifi, kur starpposma summas ļauj aprēķināt summas, kas jāmaksā vai par kurām jāatskaitās. Ievērojot pastāvošās atšķirības starp iepriekšējām dalībvalstu valūtas vienībām, ar Regulu Nr. 1103/97 faktiski vienotā veidā visam dalībvalstu, kas ievieš euro, kopumam nevar noteikt to, ka precizitātes pakāpe tiks prasīta noapaļošanas darījumos saistībā ar minētajiem tarifiem vai starpposmu summām.

49 Tomēr apstāklis, ka ar Regulu Nr. 1003/97 pašu nav noteikta noapaļošanas darījumu precizitātes pakāpe saistībā ar citām naudas summām, nenozīmē to, ka šie darījumi ir pakļauti vispārējam līgumu nepārtrauktības principam, kur minētās regulas 3. pantā ietverts izteikums, ka tajos nedrīkst neievērot šajā regulā nosprausto euro ieviešanas neitralitātes mērķi.

50 No vienas puses, Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmajā teikumā minētie noapaļošanas noteikumi līdz tuvākajam centam un tā paša panta pēdējā teikumā paredzētais par noteiktu summu noapaļošanu par centu uz augšu, kas pirmos papildina, ir pieņemti uzņēmējiem praktisku iemeslu dēļ.

51 Šo divu noteikumu iedarbība konvertēšanas uz euro rezultātā izraisa noteiktu preču un pakalpojumu vērtības neprecizitāti — tādu, kas var sniegties līdz pat ievērojamām līgumā noteikto cenu izmaiņām, kā arī var būt pamats līgumu nepārtrauktības un euro ieviešanas neitralitātes pārkāpumam. No tā izriet, ka citu naudas summu nekā Regulas Nr. 1103/97 5. panta pirmajā teikumā minētās noapaļošana līdz diviem cipariem jebkurā gadījumā nevar atbilst precizitātes prasībām, ko uzliek minētie noteikumi, pat pieņemot to, ka šāda noapaļošanas prakse nav izslēgta, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem.

52 No otras puses, no Regulas Nr. 1103/97 vienpadsmitā apsvēruma, kurā norādīts, ka šīs regulas noapaļošanas noteikumi "neietekmē noapaļošanas praksi, konvencijas vai valsts noteikumus, kas nosaka augstāku precizitātes pakāpi starpposma aprēķinos", izriet, ka Regulas autori, nosakot tarifiem vai starpposma summām piemērojamos noteikumus, nav piešķīruši valsts iestādēm tiesības atkāpties no obligātajām nepārtrauktības un neitralitātes prasībām.

53 No šiem apsvērumiem izriet, ka, ja Regula Nr. 1103/97 vispārīgā veidā neiestājas pret to, ka citas naudas summas nekā tās 5. panta pirmajā teikumā minētās būtu noapaļojamas līdz tuvākajam centam, papildus ir nepieciešams tas, lai šī noapaļošanas metode neietekmē uzņēmēju, ieskaitot patērētāju, uzņemtās līgumiskās saistības un ka tā nerada reālus šķēršļus attiecībā uz maksājamo cenu.

54 Tā kā maksājamā cena rodas no virknes starpposmu aprēķinu uzskaites, šo preču un pakalpojumu vienības tarifa noapaļošana līdz tuvākajam centam vai ikviena no starpposma summām, to ietverot aprēķināšanā, var reāli ietekmēt faktiski no patērētāju puses akceptēto cenu. Tomēr, ja tā iepriekš nav saskaņota attiecīgā līguma dalībnieku starpā, šāda veida cenas izmaiņas ir pretrunā ar līgumu nepārtrauktības principu un euro ieviešanas neitralitātes mērķi, ko tiecas nodrošināt ar Regulu Nr. 1103/97.

55 Valsts tiesas, kurai prāva nodota izspriešanai, ziņā ir pārbaudīt, vai noapaļošana līdz tuvākajam centam ir reāli ietekmējusi summu, kuru patērētājiem jāmaksā, un vai šī noteikuma piemērošana ietekmē starp dalībniekiem noslēgtās līgumiskās saistības.

56 Tāpat iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai *O2* lēmums noapaļot līdz tuvākajam centam visus minūtes cenas tarifus reāli ir ietekmējis cenas un vai tas ir novedis pie līgumisko saistību, ko šī sabiedrība bija uzņēmusies attiecībā uz saviem klientiem, pārkāpumiem.

57 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regula Nr. 1103/97 ir interpretējama tādējādi, ka tā neiestājas pret to, ka citas summas nekā šīs, kas jāmaksā vai par kurām ir jāatskaitās, ir noapaļojamas līdz tuvākajam centam, pie nosacījuma, ka šādā noapaļošanas praksē tiek ievērots šīs regulas 3. pantā minētais līguma nepārtrauktības princips un euro ieviešanas neitralitāte, ko cenšas panākt ar minēto regulu, tas ir, ka šī prakse neietekmē uzņēmēju, ieskaitot patērētājus, uzņemtās līgumsaistības un ka tā nerada reālus šķēršļus attiecībā uz maksājamo cenu.

Par tiesāšanās izdevumiem

58 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) tāds tarifs kā pamata lietā esošā minūtes cena nav naudas summa, kas jāmaksā vai par kuru ir jāatskaitās Padomes 1997. gada 17. jūnija Regulas (EK) Nr. 1103/97 par dažiem noteikumiem attiecībā uz euro ieviešanu 5. panta pirmā teikuma izpratnē, un tādējādi jebkurā gadījumā nav noapaļojams līdz tuvākajam centam. Faktam, ka tarifs balstās uz vairākiem kritērijiem, par pamatu ņemot vienību, aprēķinot rēķina galējo summu, vai ka minētais tarifs patērētājam ir preču un pakalpojumu cenu noteicošais elements, nav nozīmes saistībā ar šo novērtējumu;

2) **Regula Nr. 1103/97 ir interpretējama tādējādi, ka tā neiestājas pret to, ka citas summas nekā tās, kuras jāmaksā vai par kurās ir jāatskaitās, ir noapaļojamas līdz tuvākajam centam, pie nosacījuma, ka šādā noapaļošanas praksē tiek ievērots šīs regulas 3. pantā minētais līguma nepārtrauktības princips un euro ieviešanas neitralitāte, ko cenšas panākt ar minēto regulu, tas ir, ka šī prakse neietekmē uzņēmēju, ieskaitot patērētājus, uzņemtās līgumsaistības un ka tā nerada reālus šķēršļus attiecībā uz maksājamo cenu.**

[Paraksti]